

FRONTIT: ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA KLINIK AHAMIYATI**Xoshimov Ilxomjon Xasan o'g'li****Matxoshimov Nodirjon Soibjonovich**

Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti

Jo'rayev G'anijon G'ulomovich

Andijon davlat tibbiyot instituti

Annotatsiya: Frontal sinusning yallig'lanishi — frontit — LOR kasalliklari orasida keng tarqalgan patologiyalardan biri hisoblanadi. Ushbu maqolada frontitning sabablari, rivojlanish mexanizmi, klinik belgilar va diagnostik usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy davolash yondashuvlari — antibiotikoterapiya, fizioterapiya va endoskopik jarrohlik — ning samaradorligi ham ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari bemorlarni erta tashxislash va kompleks davolash orqali surunkali shaklga o'tish xavfini kamaytirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: frontit, frontal sinus, LOR kasalligi, sinusit, endoskopik jarrohlik, antibiotikoterapiya

Аннотация: Воспаление лобной пазухи — фронтит — является одной из широко распространённых патологий в практике ЛОР. В статье рассматриваются причины фронтита, механизм его развития, клинические проявления и методы диагностики. Также обсуждается эффективность современных методов лечения, включая антибиотикотерапию, физиотерапию и эндоскопическую хирургию. Результаты исследования позволяют своевременно диагностировать пациентов и снижать риск перехода болезни в хроническую форму.

Ключевые слова: фронтит, лобная пазуха, ЛОР-заболевания, синусит, эндоскопическая хирургия, антибиотикотерапия

Abstract: Inflammation of the frontal sinus — frontitis — is a common pathology in ENT practice. This article analyzes the causes of frontitis, its pathogenesis, clinical manifestations, and diagnostic methods. The effectiveness of modern treatment approaches, including antibiotic therapy, physiotherapy, and endoscopic surgery, is also reviewed. The study results help in early diagnosis and reduce the risk of progression to chronic form.

Keywords: frontitis, frontal sinus, ENT diseases, sinusitis, endoscopic surgery, antibiotic therapy

Frontal sinus yallig'lanishi — frontit — ilk bor XIX asr oxirlarida LOR (otorinolaringologiya) sohasida tasniflangan. Dastlab, kasallik klinik belgilarga asoslanib, peshona og'rig'i, burundan yiringli ajralma va isitma orqali aniqlangan. XIX va XX asr boshlarida frontit ko'pincha surunkali shaklda kechib, murakkab asoratlar — masalan, orbital

yoki miyaga tarqalish — bilan bog‘liq bo‘lgan. Shifokorlar asosan konservativ usullarga, ya’ni davolashda tomchilar va dorivor preparatlarga tayanishgan.

Hozirgi kunda frontitning tashxisi va davolash yondashuvlari sezilarli darajada rivojlangan. Diagnostika asosan quyidagi usullarga tayanadi: klinik ko‘rik, rinoskopiya, rentgen tekshiruv, kompyuter tomografiya (KT) va endoskopik tekshiruvlar. Shuningdek, burun ajralmasining bakteriologik tahlili orqali infektsiyani aniqlash mumkin. Zamonaviy davolash yondashuvlari kompleks bo‘lib, antibiotikoterapiya, fizioterapiya va endoskopik jarrohlikni o‘z ichiga oladi. Bu usullar surunkali frontit rivojlanishini kamaytiradi, bemorlarning sog‘ayish darajasini oshiradi va asoratlarni oldini oladi. Shu bilan birga, profilaktik choralar — burun gigiyenasi, allergik kasalliklarni nazorat qilish va vaqtida LOR shifokoriga murojaat qilish — kasallikni oldini olishda muhim ahamiyatga ega.

Frontit bugungi kunda LOR kasalliklari orasida eng ko‘p uchraydigan sinusit turlaridan biri hisoblanadi. Statistik ma’lumotlarga ko‘ra, o‘tkir rinosinusit bilan kasallangan bemorlarning 10–15 foizida frontal sinuslar yallig‘lanishi kuzatiladi. Ayniqsa, sovuq iqlim sharoitida yashovchi aholida, allergik rinit yoki immunitet pasayishi fonida kasallikning tarqalish ko‘rsatkichi yuqori.

Zamonaviy tibbiyotda frontitni erta diagnostika qilish uchun kompyuter tomografiya (KT), endoskopik tekshiruv, mikrobiologik tahlil kabi usullar keng qo‘llanilmoqda. Davolashda esa antibiotikoterapiya, burun bo‘shlig‘ini drenajlash, va endoskopik sinus jarrohligi samarali natijalar bermoqda. Shu nuqtai nazardan, frontit kasalligini chuqur o‘rganish, uning etiologiyasi, patogenezini, klinik kechishini tahlil qilish hamda diagnostika va davolashning zamonaviy yondashuvlarini ishlab chiqish tibbiyot amaliyoti uchun dolzarb masala hisoblanadi.

Hozirgi kunda frontit LOR kasalliklari orasida keng tarqalgan va har yosh guruhida uchraydigan patologiya hisoblanadi. O‘tkir frontit ko‘pincha yuqori nafas yo‘llari infektsiyalari, allergik kasalliklar yoki burun anatomik o‘zgarishlari bilan bog‘liq bo‘lib, zamonaviy diagnostika va davolash yondashuvlari orqali surunkali shaklga o‘tish xavfi sezilarli darajada kamaytiriladi. Bolalarda frontit odatda o‘tkir shaklda kechadi; sabablar asosan respirator infektsiyalar va yetarli darajada rivojlanmagan immunitet bilan bog‘liq. Klinik belgilar peshona og‘rig‘i, isitma, burundan yiringli ajralma va umumiy holsizlikni o‘z ichiga oladi.

O‘smir va kattalar orasida frontit ko‘proq surunkali shaklga o‘tish xavfi bilan tavsiflanadi. Bu yosh guruhda kasallikning asosiy sabablari burun to‘sig‘i deformatsiyalari, polipoz, allergik rinit va surunkali sinus infektsiyalari hisoblanadi. Klinik belgilar uzoq davom etadigan burun yiringlanishi, bosh og‘rig‘i, ko‘z atrofi shishi va tez charchash kabi holatlarni o‘z ichiga oladi. Yoshga qarab davolash yondashuvlari ham farqlanadi: bolalarda asosan konservativ usullar — antibiotikoterapiya va fizioterapiya, kattalarda esa endoskopik jarrohlik va kompleks davolash ko‘proq qo‘llanadi.

Frontal sinus yallig'lanishi — frontit — LOR amaliyotida keng tarqalgan kasallik bo'lib, bemorlar orasida sezilarli morbiditetga sabab bo'ladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, eng ko'p uchraydigan klinik belgilar peshona sohasida og'riq, burundan yiringli ajralma, isitma va umumiy holsizlikdir. Surunkali frontit rivojlanishiga burun to'sig'i deformatsiyalari, polipoz va yuqori nafas yo'llari infeksiyalari asosiy omil sifatida ta'sir qiladi. Erta tashxis va kompleks davolash yondashuvlari — antibiotikoterapiya, fizioterapiya va endoskopik jarrohlik — bemorlarning sog'ayish darajasini sezilarli darajada oshiradi va surunkali shaklga o'tish xavfini kamaytiradi. Shu bilan birga, frontitning oldini olish uchun burun gigiyenasi, allergik kasalliklarni nazorat qilish va vaqtida LOR shifokoriga murojaat qilish kabi profilaktik chora-tadbirlar muhim ahamiyatga ega. Natijada, frontitni o'z vaqtida aniqlash va samarali davolash bemorlarning sifatli hayot kechirishiga yordam beradi hamda LOR amaliyotida klinik ko'rsatmalarni ishlab chiqishda muhim manba sifatida xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR

1. Хошимов И.Х., Матхошимов Н.С. Frontit va uning klinik jihatlar. Tibbiyot ilmiy jurnal, 2022; 4(3): 45-52.
2. Usmonova N. Sinusit va frontit: diagnostika va davolash. O'zbekiston tibbiyot jurnali, 2020; 5(1): 12-19.
3. Нуров У.И., Шодиева М.Б. МАКТАБ ЁШИДАГИ БОЛАЛАРДА СУРУНКАЛИ РИНОСИНУСИТ ПРОФИЛАКТИКАСИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ — (2024). Бухоро давлат тиббиёт институти.
4. Nurova, G. U. "The state of indicators of functional activity of neutrophils, peripheral blood monocytes and cytokine status of the body in twin children with chronic purulent rhinosinusitis." Journal of healthcare and life-science research 2.4 (2023): 53-54.
5. Nurova, G. U. "Possibilities of modern light diagnostics in acute and chronic diseases of the nasal adjuncts." JOURNAL OF HEALTHCARE AND LIFE-SCIENCE RESEARCH 2.4 (2023): 55-58.
6. Mahdavinia, M., Grammer, L. C., & Schleimer, R. P. (2018). Chronic rhinosinusitis and immunodeficiency: evaluation and treatment. Clinical Reviews in Allergy & Immunology, 54(3), 356-369. doi:10.1007/s12016-018-8665-4.